

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Guiding Principles

1 การประเมินและจัดระดับความเสี่ยงร้านค้า

หลักการ: เก็บรวบรวมข้อมูลร้านค้า และพิจารณาปัจจัยเสี่ยงเพื่อจัดระดับการรู้จักร้านค้าและติดตามความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความเสี่ยงของร้านค้า

การจัดระดับความเสี่ยงร้านค้า

1) ร้านค้าทั่วไป: แนวปฏิบัติขั้นต่ำ

- ขายสินค้าหรือบริการทั่วไป ที่ไม่เข้าลักษณะความเสี่ยงสูงหรือไม่ใช่ร้านค้าที่เข้าลักษณะต้องห้าม

2) ร้านค้าที่เข้าลักษณะความเสี่ยงสูง: แนวปฏิบัติขั้นต่ำ + เพิ่มเติม

- ประเมินจากปัจจัยความเสี่ยง เช่น ประเภทสินค้า/บริการ ช่องทางการขาย หรือเข้าลักษณะตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ของ ปปง. ทั้งนี้ อาจนำ Merchant Category Code (MCC) ของ Int'l Card Scheme มาใช้ประเมินความเสี่ยงด้วยก็ได้

3) ร้านค้าที่เข้าลักษณะต้องห้าม: ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการให้บริการ/สนับสนุน/ส่งเสริมให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

- ขายสินค้า/บริการอันเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายหรือที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

กรอบหลักการรู้จักและการบริหารจัดการติดตามความเสี่ยงร้านค้า

- มีกระบวนการทำ KYM ที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของร้านค้าและกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- มีกลไกการบริหารและติดตามความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม
- การกำกับดูแลมีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจ (level playing field) และไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการธุรกิจจนเกินสมควร

2 การรู้จักร้านค้าและการบริหารจัดการติดตามความเสี่ยงร้านค้า

แนวปฏิบัติขั้นต่ำ

แนวปฏิบัติเพิ่มเติม (กรณีความเสี่ยงสูง)

กำหนดแนวนโยบาย/มาตรการบริหารความเสี่ยง/กระบวนการควบคุมภายใน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการรู้จักร้านค้าจนถึงการยุติความสัมพันธ์

2.1 การรู้จักร้านค้า (Onboarding)

หลักการ: มีกระบวนการระบุตัวตน (Identification) และพิสูจน์ทราบข้อมูลและหลักฐานร้านค้า (Verification) เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของร้านค้า

- ทำความรู้จักเจ้าของร้านค้า/ผู้มีอำนาจจัดการร้านค้า ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา ตามหลักเกณฑ์ ปปง. หรือ ธปท. แล้วแต่กรณี
- พิสูจน์ทราบข้อมูลและหลักฐานร้านค้า (Verification) ตรวจสอบความถูกต้อง ความแท้จริง และความเป็นปัจจุบันของข้อมูลและหลักฐานของร้านค้า

- พิสูจน์ทราบร้านค้าจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น
 - ตรวจสอบหลักฐานการจดทะเบียนกับ ก.พาณิชย์
 - ออกตรวจสอบหน้าร้าน (site visit)
 - ตรวจสอบช่องทางการขายทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์

2.2 การติดตามความเสี่ยง (Ongoing Monitoring)

หลักการ: มีกระบวนการและกลไกในการบริหาร ติดตาม ตรวจสอบ ความเสี่ยงและความเคลื่อนไหวของธุรกรรมของร้านค้าอย่างสม่ำเสมอ

- กำหนดมาตรการ แนวทางดำเนินการ กลไกในการบริหารตรวจสอบความเสี่ยง ความเคลื่อนไหวของธุรกรรม และติดตามสถานะร้านค้า เพื่อทราบถึงระดับความเสี่ยงของร้านค้าที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมจัดทำรายชื่อกลุ่มร้านค้าที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด (Watch list)
- ดูแลกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของร้านค้าครอบคลุมทั้ง Master merchant และ Sub-merchant รวมทั้งให้ Master merchant ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายฉบับนี้เพื่อดูแลร้านค้าอื่นภายใต้ Master merchant
- กำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง และความถี่ในการติดตามและทบทวนความเสี่ยงให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของร้านค้า
- กำหนดแนวทางและกรอบเวลาดำเนินการหากตรวจพบความผิดปกติ
- มีแนวทางปรับปรุงข้อมูลร้านค้าและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยอยู่เสมอ

- มีระบบงาน/เครื่องมือเพิ่มเติมที่สามารถติดตามและตรวจสอบความเสี่ยง (Monitoring Tools) ของร้านค้าที่มีความเสี่ยงสูง และร้านค้าในกลุ่ม Watch list เช่น การตรวจสอบแบบไม่แสดงตน (Mystery shopping)